

Organizacijska struktura provedbe

**NACIONALNOG PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU I MLADE U ODGOJNO-
OBRAZOVNOM SUSTAVU, TE DJECU I MLADE U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI
ZA RAZDOBLJE OD 2010. DO 2014. GODINE**

**Sanja Mikulić, dipl.iur.,
načelnica Odjela za opće programe i strategije**

ORGANIZACIJA I STRUKTURA PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Nacionalnom strategijom i Akcijskim planom suzbijanja zlouporabe droga utvrđene su zadaće u osmišljavanju, planiranju i provedbi preventivnih programa.

ORGANIZACIJA I STRUKTURA PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI U REPUBLICI HRVATSKOJ

PREVENCIJA

- Prevenција kroz odgojno obrazovni sustav
- Prevenција putem mjera usmjerenih na zaštitu obitelji
- Prevenција kroz zdravstveno socijalni sustav
- Prevenција u lokalnoj zajednici

- ✓ Programi prevencije ovisnosti u Republici Hrvatskoj ostvaruju se prije svega na razini lokalne zajednice kao multidisciplinarni aktivnosti u čijoj provedbi sudjeluju različiti sektori (školstvo, zdravstvo, socijalna skrb, obiteljske ustanove, nevladine organizacije i mediji)
- ✓ Temelje se na multidisciplinarnom pristupu
- ✓ Usmjereni su na opću populaciju djece i mladeži, rizične skupine, te na obitelj, nastavnike, učitelje i odgajatelje
- ✓ Provode se kroz suradnju i povezivanje između institucija za odgoj i obrazovanje sa službama koje u svom djelokrugu rada imaju područje zaštite djece i mladeži i rada s obitelji
- ✓ Koordinacija provedbe programa prevencije je u djelokrugu županijskog povjerenstva za suzbijanje zlouporabe droga

NACIONALNI PROGRAM PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU I MLADE U ODGOJNO-OBRAZOVNOM SUSTAVU, TE DJECU I MLADE U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI ZA 2010.-2014.

- ✓ Iskustva su pokazala da se programi prevencije provode segmentirano, povremeno i bez učinkovitih evaluacija i standarda
- ✓ Stručna radna skupina čijim radom je koordinirao Ured izradila je Nacrt Nacionalnog programa
- ✓ Nacionalni program usvojila je Vlada Republike Hrvatske, 4. lipnja 2010. kao prvi dokument koji objedinjuje preventivne strategije vezane uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti, što uključuje prevenciju ovisnosti o drogama, alkoholu, pušenje, Internetu, klađenju i druge vrste ovisnosti kod djece i mladih.
- ✓ **Glavni cilj** suzbijati i sprječavati pojavu svih oblika ovisnosti među djecom i mladima te rizično ponašanje djece i mladih vezano uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti

SADRŽAJ NACIONALNOG PROGRAMA

- ✓ Program prevencije ovisnosti za djecu predškolske dobi
- ✓ Program prevencije ovisnosti za djecu školske dobi
- ✓ Program prevencije ovisnosti za studente visokih učilišta
- ✓ Program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi
- ✓ Evaluacijske kriterije i metode, te standarde prevencije ovisnosti
- ✓ Kriterije za izradu izvješća o programima prevencije koji se provode na nacionalnoj i lokalnoj razini te kriterije i standardizirane načine prikupljanja podataka za bazu projekata/programa prevencije, što uključuje i kriterije za EDDRA bazu projekata EMCCDA
- ✓ Smjernice za opću strategiju daljnjeg razvoja preventivnih programa u Republici Hrvatskoj
- ✓ Dodatak o Standardima učinkovite prevencije ovisnosti i evaluacije u kojem su opisana stručna i znanstvena načela i standardi za izradu programa prevencije ovisnosti i evaluacije.

ZADUŽENJA IZ NACIONALNOG PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI

Agencija za odgoj i obrazovanje

- određuje minimalne standarde programa prevencije ovisnosti za djecu predškolske i školske dobi te obvezuje odgojno - obrazovne ustanove na njihovu provedbu.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi

- treba usvojiti i donijeti Program prevencije ovisnosti za djecu koja su u sustavu socijalne skrbi, te obvezati sve ovlaštene ustanove socijalne skrbi na njegovu provedbu.

Ured za suzbijanje zlouporabe droga

- Sudjeluje u koordinaciji i evaluaciji te usklađuje i predlaže Povjerenstvu za suzbijanje zlouporabe droga Vlade Republike Hrvatske i ovlaštenim državnim tijelima nova rješenja za izvršavanje planiranih mjera i aktivnosti

PROGRAM PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI

NOSITELJA PREVENTIVNOG PROGRAMA NA RAZINI VRTIĆA

VRTIĆKO POVJERENSTVO

koordiniraju sa županijskim koordinatorom, a on surađuje izravno s Ministarstvom znanosti, obrazovanja i športa koje je nositelj preventivnih programa u odgojno – obrazovnim ustanovama te s Agencijom za odgoj i obrazovanje razrađuje edukacije i provedbu mjera iz plana aktivnosti za svaku pedagošku godinu.

PROGRAM PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU ŠKOLSKE DOBI

Ministar znanosti, obrazovanja i športa **IMENUJUE županijskog koordinatora** za provođenje programa prevencije ovisnosti u osnovnim i srednjim školama. (koordinatori imenovani odlukom ministra od 04.listopada 2010.)

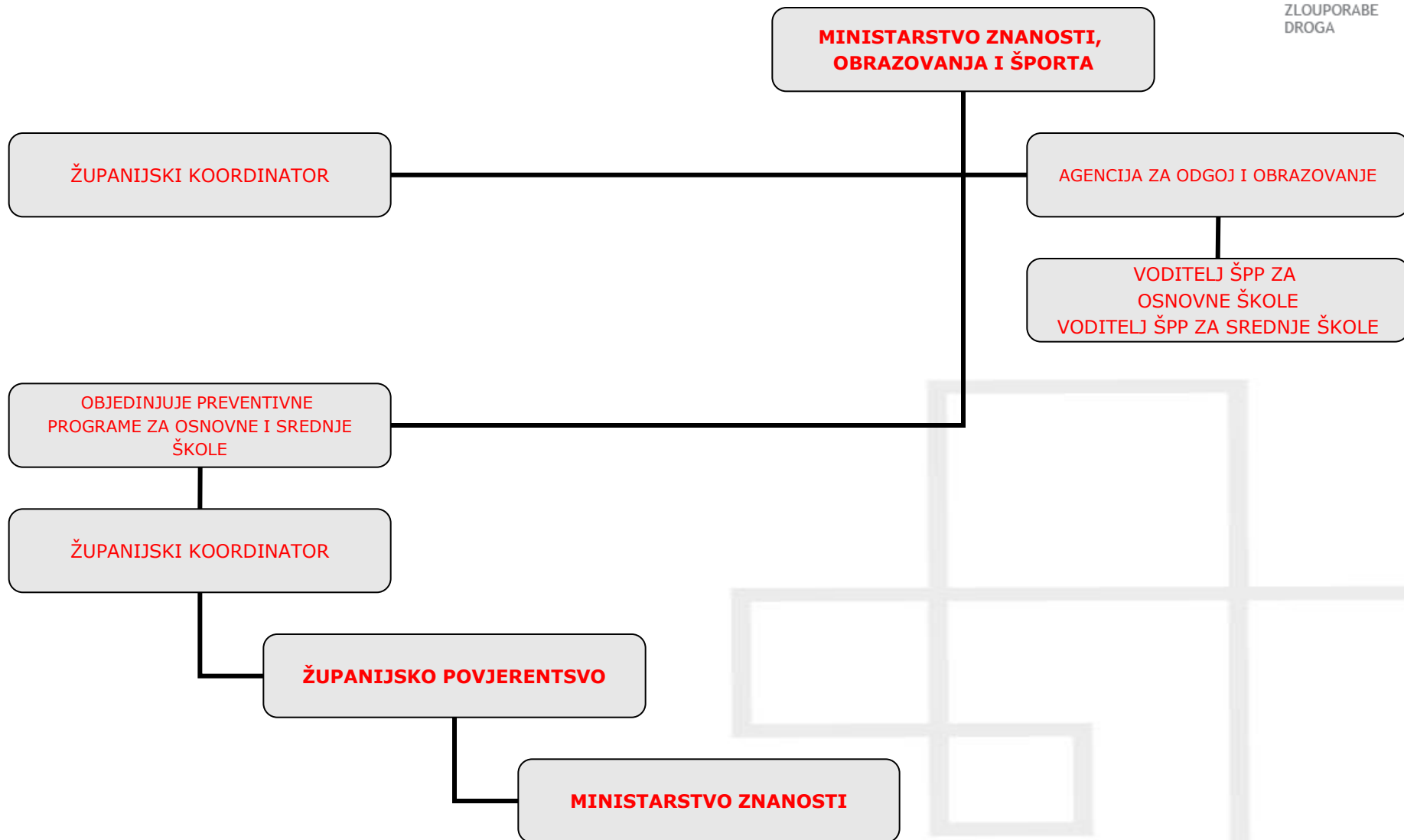
Na prijedlog županijskog koordinatora, jedan predstavnik iz osnovne škole i jedan iz srednje škole, od strane Agencije za odgoj i obrazovanje **imenuju se za voditelje školskih preventivnih programa na županijskoj razini za osnovne i srednje škole i učeničke domove.**

Voditelj programa prevencije u svakoj odgojno - obrazovnoj ustanovi treba okupiti školsko povjerenstvo, a njihova zadaća je da do kraja tekuće školske godine izrade godišnji plan i program prevencije ovisnosti za svoju školu za iduću školsku godinu **koji će dostaviti županijskom koordinatoru na mišljenje.**

Županijski koordinator od voditelja programa prevencije u školama **prikuplja i objedinjuje programe prevencije ovisnosti za osnovne i srednje škole na razini županije te to dostavlja županijskom povjerenstvu za suzbijanje zlouporabe droga.**

Županijsko povjerenstvo će u suradnji s koordinatorom školskih preventivnih programa i županijskim uredom nadležnim za školstvo **izraditi školski preventivni program za županiju koji će dostaviti Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa na odobrenje.**

PROGRAM PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU ŠKOLSKE DOBI

PROGRAM PREVENCIJE OVISNOSTI STUDENATA NA VISOKIM UČILIŠTIMA

MINISTARSTVO
ZNANOSTI OBRAZOVANJA I ŠPORTA

Povjerenstvo za koordinaciju i praćenje
preventivnih programa za studente
na visokim učilištima

Članovi predstavnici visokih učilišta,
studenata, stručnjaka

PROGRAM PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU I MLADE U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

- Radi operativnije provedbe i izrade ovih programa na lokalnoj razini, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi - Uprava socijalne skrbi od predstavnika Centara za socijalnu skrb treba **imenovati županijskog koordinatora programa prevencije ovisnosti za djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi.**
- Županijski koordinator od Centara za socijalnu skrb prikuplja, objedinjuje i izrađuje **Program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi na razini županije** te ga dostavlja županijskom Povjerenstvu za suzbijanje zlouporabe droga na mišljenje i na suglasnost Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi - Upravi socijalne skrbi.

**MINISTARSTVO
ZDRAVSTVA I
SOCIJALNE SKRBI**

**Povjerenstvo za
koordinaciju
i praćenje
preventivnih programa
za djecu i mlade u
sustavu socijalne skrbi**

IZVJEŠĆA O PROVEDBI NACIONALNOG PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI

**ŽUPANIJSKI KOORDINATOR ZA PROVEDBU
ŠKOLSKIH PREVENTIVNIH PROGRAMA NA
RAZINI ŽUPANIJE**

→ ŽUPANIJSKOM UREDU NADLEŽNOM
ZA OBRAZOVANJE, MINISTARSTVU
Znanosti, obrazovanja i športa i
AGENCIJI ZA ODGOJ I OBRAZOVANJE.

**ŽUPANIJSKI KOORDINATOR PROGRAMA
PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU I MLADE
U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI**

→ ŽUPANIJSKOM POVJERENSTVU ZA
SUZBIJANJE ZLOUPORABE DROGA I
MINISTARSTVU ZDRAVSTVA I
SOCIJALNE SKRBI

**MINISTARSTVO Znanosti i obrazovanja
i ministarstvo zdravstva i socijalne
skrbi**

→ UREDU ZA SUZBIJANJE ZLOUPORABE
DROGA

URED ZA SUZBIJANJE ZLOUPORABE DROGA

→ VLADI REPUBLIKE HRVATSKE

FINANCIJSKA SREDSTVA ZA PROVOĐENJE NACIONALNOG PROGRAMA

- ✓ Za provedbu Nacionalnog programa osigurat će se financijska sredstva iz državnog proračuna i prihoda od igara na sreću sukladno djelokrugu i obvezama pojedinih ministarstava i državnih tijela
- ✓ Također, po načelu podijeljene odgovornosti između države i lokalne zajednice, preporuča se da jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz svojih proračunskih sredstava izdvoje određena sredstva za rad mjerodavnih odgojno - obrazovnih, socijalnih i zdravstvenih ustanova na provedbi Nacionalnog programa.

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

HVALA NA PAŽNJI

sanja.mikulic@uredzadroge.hr

www.uredzadroge.hr

Načela, ciljevi, mjere provedbe i smjernice

**NACIONALNOG PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU I MLADE U ODGOJNO-
OBRAZOVNOM SUSTAVU, TE DJECU I MLADE U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI
ZA RAZDOBLJE
OD 2010. DO 2014. GODINE**

dr.sc. Jadranka Ivandić Zimić,
savjetnica u Vladi i Vladinom uredu

Prevenција ovisnosti u Nacionalnoj strategiji i Akcijskom planu

Na temelju Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga za 2006.-2012. godinu predviđa se:

- osobitu pozornost posvećivati razvijanju sustava prevencije ovisnosti među djecom i mladima,
- usmjeriti se i na rano identificiranje rizične skupine djece i mladih za koje je potrebno razvijati posebne zaštitne preventivne programe,
- Usmjeriti se na rano otkrivanje konzumenata droga, kako bi se spriječilo da eksperimentiranje s drogama preraste u ovisnost.

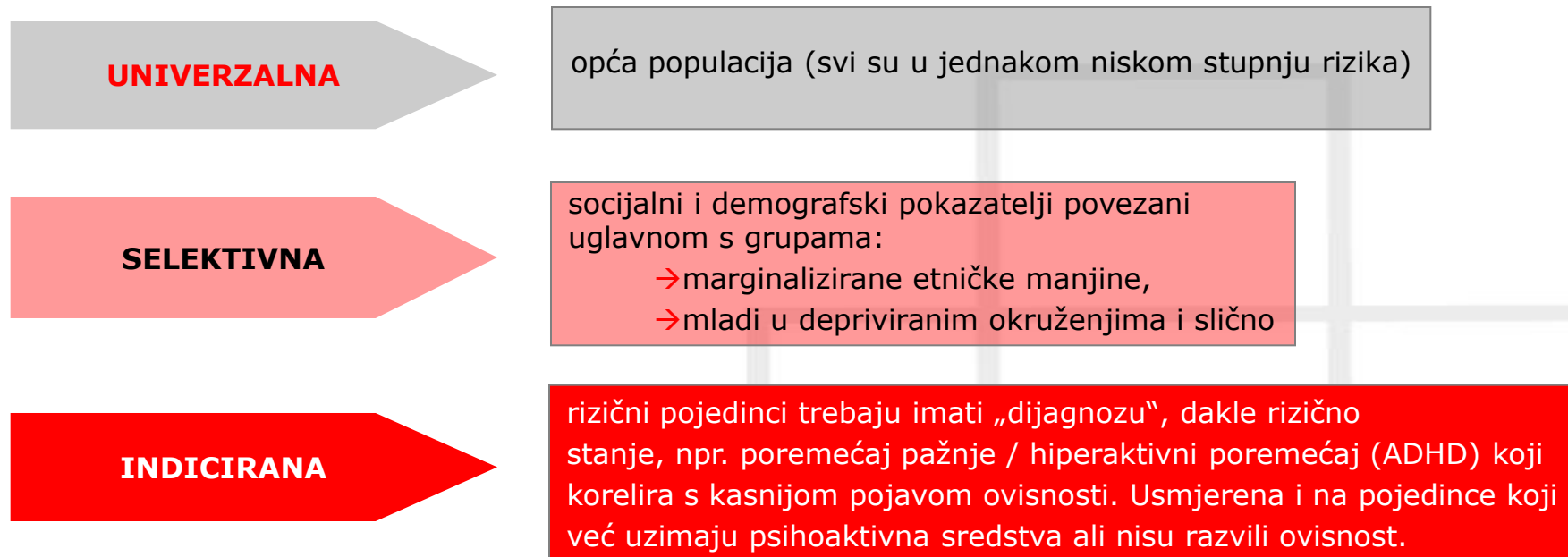
Akcijski plan suzbijanja zlouporabe (opojnih) droga za 2009.-2012. godine predviđa donošenje Nacionalnog programa kako bi se objedinile preventivne strategije i ujednačio preventivni sustav na razini države.

Kroz Nacionalni program nastojalo se operacionalizirati ove zadatke te obuhvatiti djecu i mlade bez obzira jesu li u sustavu školovanja ili su izvan sustava školovanja.

DEFINICIJA I PODJELE PREVENCIJE

- Pojam "**PREVENCIJA**" uključuje svaku aktivnost koja teži smanjivanju ili odgađanju početka uporabe droga u određenom razdoblju, kao i svaku aktivnost za smanjenje potražnje, namijenjenu modificiranju ponašanja i na taj način smanjivanju želje za uporabom i zlouporabom droga. (*Edwards i suradnici 1994.*)
- Medicinski institut (IOM - <http://www.iom.edu/>) je 1994. predložio novu klasifikaciju prevencije na **univerzalnu, selektivnu i indiciranu**, koja zamjenjuje prijašnji koncept primarne, sekundarne i tercijarne prevencije.

Glavni princip IOM klasifikacije: usredotočiti se na skupine prema pretpostavci rizika za zlouporabu droga

Navedenu klasifikaciju prihvatio je i Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA) te ostale europske institucije.

NAČELA PLANIRANJA I PROVEDBE PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI

Prema istraživanjima NIDE (2003.):

- Programi prevencije trebaju se usmjeriti na **smanjenje rizičnih i osnaživanje zaštitnih čimbenika**, primjenjujući tri razine prevencije (*univerzalnu, selektivnu i indiciranu*)
- Preventivni program nužno treba poslati poruku o **vrsti problema konzumiranja droga** i ovisnosti u lokalnoj zajednici
- Preventivni programi u obiteljskom okruženju trebaju se usmjeriti **afirmaciji pozitivnog roditeljstva**
- Preventivni programi trebaju se **početi provoditi već u sustavu predškolskog odgoja** i obrazovanja, i biti usmjereni na što ranije otkrivanje predškolskih rizičnih čimbenika za konzumiranje droga.
- Preventivni programi **za djecu u osnovnoj školi trebaju imati za cilj povećanje znanja, socijalnog i emocionalnog učenja**, te otkrivanje rizičnih čimbenika
- Preventivni programi **za mlađe i starije srednjoškolce i studente trebaju povećati znanje i socijalnu kompetenciju** te vještine za odupiranje konzumiranju droga ali i pojačavanje anti-droga stavova i osnaživanje osobnih prednosti za neuzimanje droga.
- Programi se trebaju provoditi **kontinuirano i svaki preventivni program** treba uključivati edukaciju za učitelje, nastavnike i odgojitelje o prevenciji ovisnosti, te edukaciju o tehnikama vođenja razreda
- Preventivni programi trebaju poslati jasnu poruku o **štetnosti svih oblika konzumiranja sredstava ovisnosti**

NACIONALNI PROGRAM PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU I MLADE U ODGOJNO-OBRAZOVNOM SUSTAVU, TE DJECU I MLADE U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI ZA 2010.-2014.

Glavni cilj

suzbijati i sprječavati pojavu svih oblika ovisnosti među djecom i mladima te rizično ponašanje djece i mladih vezano uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti

Posebni ciljevi

- Osigurati dosljedno i kontinuirano provođenje preventivnih programa
- Razvijati samopoštovanje i socijalne vještine kod djece i mladih,
- Unaprijediti roditeljska znanja i vještine i ulogu obitelji u prevenciji ovisnosti
- Osigurati kvalitetniju edukacija svih sudionika školskih preventivnih programa o sredstvima ovisnosti i problemu ovisnosti
- Definirati standarde i kriterije za evaluaciju preventivnih programa i standarde prevencije

PRINCIPI PROVEDBE PROGRAMA U ODGOJNO-OBRAZOVNOM SUSTAVU SUKLADNO NACIONALNOM PROGRAMU

- Pridržavati se **prava i zaštite djece propisanih međunarodnim konvencijama**, posebice glede zaštite njihova zdravlja, života i dostojanstva.
- Programme i aktivnosti prilagoditi **dobi djece i njihovim razvojnim i psiho-fizičkim mogućnostima**.
- S rizičnim skupinama djece **primjenjivati individualni pristup i specijalno zaštitne programe**.
- Programme prevencije ovisnosti provoditi zbog **prevencije svih oblika ovisnosti i konzumiranja legalnih i ilegalnih sredstava ovisnosti**.
- Školske preventivne programe **prilagoditi obilježjima lokalne sredine** te ih nadopuniti s programima u zajednici.
- Osigurati **kontinuitet provedbe preventivnih programa**, te da preventivni programi budu dugotrajni s ponavljajućim intervencijama.
- U školske preventivne programe potrebno je **integrirati programe za roditelje** s ciljem poboljšanja obiteljskog povezivanja i odnosa uključujući i roditeljske vještine, te jačanja uloge obitelji u prevenciji ovisnosti.
- Zdravstveni odgoj i edukaciju djece i roditelja provoditi s ciljem **usvajanja zdravog načina življenja i prevencije svih oblika rizičnog ponašanja**, a ne samo prevencije ovisnosti.
- Planirati i provoditi osmišljenu, ciljanu i primjerenu **edukaciju odgojitelja, nastavnika i stručnih suradnika**.
- Provoditi **redovitu evaluaciju** (procesnu i evaluaciju ishoda) provedbe programa

CILJANE SKUPINE, CILJEVI I MJERE PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU PREDŠKOLSKE DOBI

Program se mora planirati na razini vrtića i **ravnatelj** dječjeg vrtića je odgovoran za provedbu preventivnih programa, pa i programa prevencije ovisnosti.

Ciljane skupine

Djeca predškolske dobi i njihovi roditelji,
Odgojitelj i stručni djelatnici zaposleni u predškolskim
odgojno - obrazovnim ustanovama.

Glavni cilj

Unaprijediti zaštitu zdravlja djece predškolske dobi i
zdrav razvoj djeteta, metode i kvalitetu pedagoškog rada
odgojitelja i stručnih suradnika s djecom i roditeljima te spriječiti
pojavu poremećaja u razvoju i ponašanju, uključivši i pojavu
ovisnosti u kasnijim fazama razvoja.

Glavne mjere:

- Provoditi programe prevencije ovisnosti u predškolskim odgojno - obrazovnim ustanovama u **svrhu zaštite zdravlja** djece predškolske dobi
- Odrediti primjerene **edukacije** koje svaka predškolska ustanova treba organizirati i provesti za odgojitelje, stručne suradnike i ostale djelatnike.
- Poticati **suradnju** predškolskih ustanova s ostalim institucijama lokalne zajednice
- Osmisliti programe primjerene djeci predškolske dobi i provoditi **vježbe učenja socijalnih vještina**
- Putem tematskih radionica, igre, grupnog i individualnog rada poticati i razvijati **kreativnost djece predškolske dobi**.
- Utvrditi **rizične skupine djece** za koje je potrebno osmisliti i razraditi posebne individualne (zaštitne) programe
- Provoditi programe **u suradnji s organizacijama civilnog društva i ostalim institucijama** koje imaju stručno mišljenje Agencije za odgoj i obrazovanje i suglasnost Ministarstva **22** znanosti, obrazovanja i športa

CILJANE SKUPINE I CILJEVI PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI **ZA DJECU ŠKOLSKE DOBI**

Program se planira i ostvaruje na razini svake osnovne i srednje škole

Ciljne skupine

Djeca i mladi u osnovnim i srednjim školama, njihovi roditelji, nastavnici, odgojitelji i stručni djelatnici zaposleni u školskim odgojno - obrazovnim ustanovama.

Ciljevi:

- Smanjenje pojave ovisnosti kod opće populacije učenika osnovnih i srednjih škola,
- Osigurati kvalitetniju edukaciju svih sudionika školskih preventivnih programa o sredstvima ovisnosti i problemu ovisnosti
- Razvijati samopoštovanje i socijalne vještine kod učenika.
- Poboljšati kvalitetu života djece i mladih i motivirati ih za odabir zdravih načina življenja u zajednici.
- Poboljšati razinu znanja kod djece, mladih i njihovih roditelja o štetnosti raznih oblika ovisnosti
- Pružiti stručnu pomoć djeci i mladima s poremećajima u ponašanju i onima koji žive u rizičnim obiteljskim uvjetima
- Razvijati programe za rano otkrivanje i tretman učenika koji konzumiraju droge i sredstva ovisnosti
- Uključivanje svih sudionika školskih preventivnih programa u borbu protiv ovisnosti.
- Povećati pozornost nad aktivnostima učenika u školskom okruženju kako bi se smanjila razina dostupnosti sredstvima ovisnosti.

GLAVNE MJERE I AKTIVNOSTI PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU I MLADE ŠKOLSKE DOBI

- Uvrstiti preventivne programe i prevenciju svih vrsta ovisnosti u **Godišnji plan rada škole**,
- Provoditi **vježbe socijalnih vještina** kod djece i mladih,
- Osmisliti **tematska interaktivna predavanja, radionice i slične aktivnosti za roditelje**
- Razvijati i organizirati različite **aktivnosti s ciljem poticanja i razvijanja kreativnosti djece i mladih te organiziranog provođenja slobodnog vremena** u odgojno obrazovnim ustanovama.
- Utvrditi **rizične skupine djece i mladih** te definirati i provoditi programe za rad s rizičnim skupinama djece i mladih
- U program **rada razrednika** obvezno uvrstiti i provoditi teme o zaštiti zdravlja djece i usvajanja zdravih stilova života te prevencije ovisnosti.
- Obilježavati **Međunarodni dan** borbe protiv zlouporabe droga i **Mjesec** borbe protiv ovisnosti
- **Poticati učenike na uključivanje u aktivnosti** vezane uz borbu protiv ovisnosti.
- Organizirati **sustavnu edukaciju** učitelja, nastavnika, stručnih suradnika i ostalih stručnjaka u odgojno - obrazovnim ustanovama za rad na prevenciji ovisnosti i suzbijanju zlouporabe droga.

Suradnja

- **zdravstvenim i socijalnim ustanovama**, osobito sa službama prevencije ovisnosti i službama školske medicine i pedijatrima radi provedbe programa prevencije i prepoznavanja ranih znakova ovisnosti i psihičkih teškoća kod učenika.
- **centrima za socijalnu skrb** radi prevencije poremećaja ponašanja učenika i rješavanja njihovih obiteljskih problema.
- **policijskim upravama, državnim inspektoratom i drugim dijelovima represivnog sustava** radi smanjenja dostupnosti droga i drugih sredstava ovisnosti u školama
- **organizacijama civilnog društva** i ostalim institucijama koje imaju stručno mišljenje Agencije za odgoj i obrazovanje i suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta
- **jedinicama lokalne i područne samouprave**, posebice županijskim povjerenstvima za suzbijanje zlouporabe droga

CILJEVI I CILJANE SKUPINE PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI ZA STUDENTE VISOKIH UČILIŠTA

Ciljane skupine

Studenti na visokim učilištima

Glavni cilj

Unaprijediti i razvijati programe za zaštitu zdravlja i prevenciju ovisnosti studenata na visokim učilištima.

Posebni ciljevi

- Povećati stupanj informiranosti studenata o problemu ovisnosti i drugim oblicima rizičnog ponašanja
- Smanjiti konzumiranje sredstava ovisnosti među studentskom populacijom
- Unaprijediti zaštitu zdravlja studenata i spriječiti pojavu rizičnih ponašanja, uključivši i pojavu ovisnosti.
- Povećana uključenost studenata u osmišljavanje i provedbu preventivnih programa na razini visokog učilišta – sveučilišta.

Mjere i aktivnosti:

- Osnovati Povjerenstvo za koordinaciju i praćenje programa prevencije ovisnosti studenata pri Ministarstvu
- Poticati savjetovališta na visokim učilištima da u svoje djelatnosti uvrste osmišljavanje i integriranje programa za prevenciju
- Predložiti visokim učilištima da u sustavu financiranja studentskih programa daju prioritet onim programima studentskih udruga koje promiču i unapređuju zdrav stil života te pridonose borbi protiv ovisnosti

PROGRAM PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU I MLADE U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

Ciljane skupine

Djeca i mladi koji su izvan sustava školovanja ili su na školovanju u odgojnoj ustanovi, dječjim domovima ili specijaliziranim ustanovama za djecu i mlade, te druge rizične skupine djece i mladih kao što su djeca i mladi s poremećajima u ponašanju.

Ciljevi:

- Osigurati kontinuirano i ravnomjerno provođenje programa prevencije ovisnosti za djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi
- Osigurati kvalitetnu edukaciju svih djelatnika u ustanovama socijalne skrbi za djecu i mlade
- Obuhvatiti što veći broj djece i mladih koji nisu u redovitom sustavu školovanja alternativnim oblicima školovanja i razvijati kvalitetne outreach programe za te skupine.
- Poboljšati kvalitetu života djece i mladih u institucijama
- Unaprijediti programe rada s obiteljima rizičnih skupina djece i mladih
- Razvijati programe za rano otkrivanje i tretman djece i mladih koji konzumiraju droge i sredstva ovisnosti smještenih u ustanove socijalne skrbi,
- Smanjiti ponudu i dostupnost droga u okruženju institucija i u lokalnoj zajednici

MJERE PROGRAMA PREVENCIJE OVISNOSTI ZA DJECU I MLADE U SUSTAVU SOCIJALNE SKRBI

- **Donijeti program prevencije** ovisnosti za djecu koja su u sustavu socijalne skrbi
- U suradnji s osnovnim i srednjim školama **otkrivati skupine djece i mladih koji su u riziku za napuštanje škole** ili su već napustili školu.
- Osmisliti **programe za te skupine u sklopu kojih će se raditi na njihovoj motivaciji za uključivanje u druge školske programe** i/ili tečajeve za usavršavanje s ciljem povećanja njihova zapošljavanja.
- U suradnji sa **službama za prevenciju ovisnosti osmisliti i provoditi programe psihosocijalnog tretmana za djecu i mlade povremene konzumente droga i drugih sredstava ovisnosti** koji su u tretmanu i/ili su smješteni u ustanovama socijalne skrbi
- Razvijati i provoditi **out-reach programe** usmjerene na visoko rizične skupine djece i mladih.
- U suradnji s drugim institucijama na razini lokalne zajednice **osmisliti programe rada s obiteljima rizičnih skupina djece i mladih**
- Provoditi **periodična istraživanja o ponašanju djece i mladih iz institucija** u vezi sa zdravljem, problemom ovisnosti i drugim rizičnim ponašanjima.
- Djecu s izraženijim problemima **upućivati specijalistima dječjim i adolescentnim psihoterapeutima**
- Uključivati ove skupine **djece i mladeži u adekvatne izvanškolske kulturno-zabavne i sportske sadržaje**
- Najmanje jednom na godinu **organizirati edukaciju o prevenciji ovisnosti i drugih rizičnih ponašanja za stručne suradnike i odgojitelje u institucijama.**

- Izraditi i definirati stručna mjerila, metode, standardizirane upitnike i smjernice za evaluaciju preventivnih programa i učiniti ih dostupnim široj stručnoj javnosti (portal, brošure).
- Organizirati po regionalnom načelu stručne skupove, seminare i radionice o planiranju programa prevencije i evaluaciji preventivnih programa za sve voditelje školskih preventivnih programa i županijske koordinate
- Izraditi brošure i portale u kojima će se objavljivati rezultati evaluacije programa prevencije i smjernice za unaprjeđenje metoda evaluacije i programa prevencije.
- Osnovati lokalne timove stručnjaka koji će provoditi **vanjsku evaluaciju** (procesnu i ishoda) svih preventivnih programa/projekata koji se provode na razini županija
- Tiskati **priručnik** o evaluacijskim standardima i metodama i distribuirati ga svim relevantnim institucijama i stručnjacima.

BAZA PROJEKATA/PROGRAMA PREVENCIJE

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

- Definirati kriterije za izradu **IZVJEŠĆA** o programima prevencije ovisnosti
- Definirati **kriterije i standardizirane načine prikupljanja podataka za BAZU** projekata o preventivnim programima
- Paralelno razvijati **bazu evaluiranih projekata** koji udovoljavaju kriterijima EDDRA baze podataka EMCCDA (znanstveno utemeljene prakse)
- Osnovati bazu podataka o programima prevencije ovisnosti pri Uredu za suzbijanje zlouporabe droga, Odjel Nacionalne informacijske jedinice za droge i poslove međunarodne suradnje

SMJERNICE ZA OPĆU STRATEGIJU DALJNJEG RAZVOJA PREVENTIVNIH PROGRAMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

- Prevencija ovisnosti treba uključiti sve sektore društva na rješavanju ovog problema, poglavito one koji najsnažnije utječu na odgoj mladeži, a to su obitelj, škola, vršnjačke skupine, lokalna zajednica i mediji.
- Preventivni programi u sustavu trebaju biti izrađeni s ciljem motiviranja učenika za odabir zdravih stilova života, pravilnog organiziranja slobodnog vremena, razvijanja samopoštovanja i socijalnih vještina,
- Preventivni programi u sustavu školstva trebaju biti nadopunjeni s programima u zajednici usmjerenim na različite supkulturne skupine mladih rizičnog ponašanja, na obitelj i općenito na širu populaciju građana,
- Preventivni programi trebaju biti usmjereni i na rješavanje krize suvremene obitelji, kao i na što ranije otkrivanje i pružanje pomoći rizičnim skupinama djece i mladih
- Preventivni programi trebaju biti dugotrajna, kontinuirana i planirana aktivnost s ponavljajućim intervencijama radi pojačanog ostvarivanja preventivnih ciljeva.
- Svaki preventivni program treba sadržavati i **metode evaluacije** koja treba dati odgovore o učinkovitosti pojedinog programa, a **rezultati evaluacije trebaju utjecati na kreiranje cjelovite nacionalne preventivne strategije**

- U Hrvatskoj se treba njegovati **multidisciplinarni pristup** u provedbi preventivnih programa i razvijati različite oblike suradnje između različitih institucija, a u planiranje i provedbu preventivnih programa potrebno je uključivati i djecu i mlade.
- Ovaj Nacionalni program predstavlja okvir i temelj za razvoj učinkovitih preventivnih strategija u cijeloj Republici Hrvatskoj te ujednačavanje i izgradnju preventivnog sustava za djecu i mlade na nacionalnoj razini, kao i razvijanje jedinstvenih kriterija za evaluaciju preventivnih programa.

URED ZA
SUZBIJANJE
ZLOUPORABE
DROGA

HVALA NA PAŽNJI

jadranka.ivandic@uredzadroge.hr

www.uredzadroge.hr